

KARIN
PETERS
Sporen uit het verleden

HOOFDSTUK 1

Robin Berkenhorst stond al geruime tijd stil voor de grote spiegel in de hal. Men zou kunnen zeggen dat hij zichzelf uitgebreid bewonderde. Het zwarte uniform stond hem dan ook uitstekend. De hoge zwarte laarzen deden hem langer lijken dan hij was. Hij hield de grote pet in beide handen vast, om deze perfect op zijn hoofd te plaatsen, toen Evaline juist de hal inkwam. Even keek ze zwijgend naar hem.

„Waar ga je heen?” vroeg ze dan, eigenlijk geen antwoord verwachtend.

Sinds die beruchte dag, nu bijna twee jaar geleden, die dag dat Robin had gehoord dat zij niet zijn biologische moeder was, beantwoordde Robin zelden haar vragen. Sterker, hij deed vaak of ze niet bestond, of behandelde haar als een willekeurige vreemde. Nu draaide hij zich naar haar om.

„Sinds kort ben ik bevoegd om de orde in deze streek te handhaven,” zei hij hoogdravend.

Ze schudde het hoofd. „Ik betwijfel of je daar zo trots op moet zijn. Er is hier niemand zoals jij. Niemand die in de beweging zit, bedoel ik. Ze zullen je uitlachen.”

„Ze zullen het niet wagen mij uit te lachen. Je hebt gelijk, niemand uit deze omgeving is bij de N.S.B. Dat komt omdat het allemaal domme boeren zijn, mevrouw.”

Er gleed even een trek van pijn over Evalines gezicht. Hoewel ze eraan gewend zou moeten zijn, kwetste het haar iedere keer opnieuw. Sinds hij wist dat zij zijn moeder niet was, had hij haar hardnekkig mevrouw genoemd.

„Er is een begrafenis in het dorp,” zei ze, zonder veel hoop dat deze mededeling hem zou kunnen tegenhouden.

„Daarvan ben ik op de hoogte. Ik ga een kijkje nemen of alles ordelijk verloopt.”

Met een lichte zucht draaide Evaline zich om en verdween in de tuinkamer. Het had geen zin Robin te wijzen op het dwaze van zijn gedrag. Ze wist dat

hij onvoorwaardelijk geloofde in de overwinning van Duitsland. Hij was echter wel de enige in deze omgeving die deze gedachte openlijk uitsprak. Hij werd erom gehaat en geminacht, maar men was ook bang voor hem. Dat was niet vreemd want Robin had regelmatig contact met de vijand. Soms vertrok hij voor enkele dagen naar Amsterdam en kwam dan nog fanatieker terug dan voorheen. Zijn beweringen waren soms niet om aan te horen. Hij was er zo van overtuigd dat hij het bij het rechte eind had.

Evaline keek de jongeman na toen hij met zelfverzekerde stappen de oprijlaan afliep. Robin, ze had zoveel van hem gehouden. Te veel misschien? Hij was nooit een gemakkelijk kind geweest. Maar sinds hij wist van zijn afkomst was er nauwelijks met hem te leven.

Zij beiden waren eenzaam. Robin had geen vrienden, nooit gehad ook. Men ging hem uit de weg en dat was in feite al zo geweest, voor hij zich in uniform vertoonde. Soms vroeg ze zich af of Robin zich ook bij de N.S.B. zou hebben aangesloten als hij bij zijn echte moeder was blijven wonen. Dan zou zijn leven heel anders zijn verlopen. Een gezin met meerdere kinderen was mogelijk beter voor hem geweest. Aan de andere kant, waarom zou ze zichzelf de schuld geven van Robins afwijkend gedrag. Als kleuter was hij al moeilijk en veeleisend. Misschien had hij wel aangevoeld dat zijzelf in die tijd onder hevige spanning stond. Toen Oscar, haar echtgenoot, eenmaal wist hoe de vork in de steel zat, had hij zich nauwelijks meer met het kind bemoeid, behalve om hem te leren paardrijden. Maar dat was meer omdat dit Oscars favoriete sport was, dan omdat haar man de behoefte voelde de jongen bij zich te hebben. Robin had in feite nooit een vader gehad. Sinds hij wist hoe de zaak in elkaar zat was er zoveel onderdrukte woede in hem, dat ze er soms bang van werd.

Ze wist dat die gevoelens niet alleen tegen haarzelf waren gericht, maar zeker ook tegen degenen die zijn echte familie waren. Marlise van Bosch die hem indertijd voor veel geld aan Evaline had 'uitgeleend'.

Toen zij samen met Oscar en het kind naar Frankrijk vertrok, was haar echtgenoot nog van mening geweest dat Robin zijn zoon was. Toen hij achter de waarheid kwam had hij het kind willen teruggeven aan zijn moeder. Dat experiment was echter mislukt. Marlise had haar gezin niet

willen opofferen aan een kind, dat toen al de neiging had alles en iedereen te tiranniseren. Ze was zo blij geweest toen Marlise het kind bij haar terugbracht. Ze had gedacht, 'nu is hij eindelijk van mij'. En een tijdje had dat ook zo geleken. Na dat afschuwelijke ongeluk waarbij Noëlle was omgekomen, hadden zij echter uit Frankrijk moeten vertrekken. Vrij kort nadat ze hier woonden had Robin de waarheid te horen gekregen van zijn tweelingzusje Ninian. Toen was alles veranderd. Ze zuchtte opnieuw.

Als ze hier niet was teruggekeerd zou Robin nooit zijn ingelicht over zijn werkelijke afkomst. Het had echter niet anders gekund. Ze wist zeker, Robin zou het geen van de betrokkenen ooit vergeven. Ook daarom maakte zijn uniform haar bang. Hij kon zoveel kwaad aanrichten.

Het was klokslag twaalf uur en inmiddels was het zachtjes beginnen te regenen. Vanuit het oude kerkje zette de stoet zich in beweging naar de begraafplaats even buiten het dorp. De kist was afgedekt met een zwart laken en stond op een lage boerenwagen. De wielen waren omwikkeld, evenals de hoeven van het paard.

Direct achter de kist liepen de nabestaanden van Marthe. Haar kleindochter Marlise, met haar man en de drie kinderen. Ninian, Marlises dochter en Maarten en Clara, de kinderen van Ewout. Ninian was de enige die haar tranen de vrije loop liet. Misschien kwam dit ook door schuldgevoel, want het meisje had de oude vrouw het laatste jaar niet vaak opgezocht. Clara daarentegen, was iedere keer als ze thuis was even bij Marthe langs gegaan. Zij had Ninian dan ook verweten dat ze egoïstisch was en de oude vrouw had verwaarloosd. Ze had er ook aan toegevoegd dat zij zichzelf gelukkig geen enkel verwijt hoefde te maken, omdat zij Marthe wel had opgezocht. Hoewel niemand haar zou tegenspreken, wekte Clara's manier van optreden bij iedereen irritatie op.

De stoet draaide nu het kerkhof op. Marlise moest zichzelf dwingen haar aandacht bij het trieste gebeuren te houden. Doordat ze de kinderen zo weinig samen zag, vlogen haar gedachten alle kanten op. Terwijl ze nu toch haar enige familielid had verloren. De enige die haar ouders had gekend en die wist hoe haar jeugd was verlopen. Marthe was ook de enige die had

geweten hoe alles was gegaan, voor, tijdens en na de geboorte van de tweeling, Ninian en Nils.

Nu haar grootmoeder er niet meer was, wist alleen zichzelf nog hoe alles zich feitelijk had afgespeeld. En natuurlijk Evaline Berkenhorst. Maar deze zou evenmin de behoefte voelen een en ander aan de grote klok te hangen. Ze keek naar Maarten die met een strak gezicht naar de kist staarde. Het was te zien dat de begrafenis hem aangreep. Toch had hij door zijn werk in het ziekenhuis veel met de dood te maken. Het went nooit, had hij kortgeleden nog gezegd. Maarten studeerde medicijnen en werkte daarnaast in het ziekenhuis. Het zou nog wel enkele jaren duren voor hij klaar was. Nu, in deze oorlogstijd schoot alles niet echt op.

Er waren al enkele universiteiten gesloten. Daardoor was de toeloop veel groter bij de academies die nog wel open waren. Daarnaast werden de bibliotheken gecensureerd. Gelukkig had Maarten al veel literatuur aangeschaft. Hij had haar de vorige dag verteld dat er één van zijn meest geliefde professoren was ontslagen. Men meende in eerste instantie vanwege zijn negatieve uitlatingen over de bezetter. Later was gebleken dat de man van joodse afkomst was.

Marlise vouwde automatisch haar handen en boog het hoofd toen de dominee met het Onze Vader begon. De woorden waren haar zo vertrouwd dat haar gedachten alweer begonnen te fladderen voor het 'amen' had geklonken.

Ze zag dat Clara bloemen op de kist legde en wierp het meisje een dankbare blik toe.

Marthe, de vrouw die haar als een moeder had verzorgd, was niet meer en zij, haar kleindochter Marlise, dacht voortdurend aan andere dingen.

Daar was geen enkel excuus voor. Ook niet het feit dat Marthes geest de laatste jaren was teruggekeerd naar haar kinderjaren en dat er daardoor nauwelijks meer contact mogelijk was.

Marlise vroeg zich af of haar emoties waren opgeborgen in een afgesloten gedeelte van haar hart. Op dezelfde plaats waar ook haar verdriet en woede waren verstopt om het verlies van haar zoon Nils. Toen de stoet zich weer

in beweging zette, zag ze hem. Robin Berkenhorst, geboren als haar zoon Nils, met de achternaam van zijn moeder, van Delft.

Hij stond wat terzijde maar zijn blikken lieten de kleine stoet niet los. Zijn ogen gleden van Clara naar Ninian maar er was niets op zijn gezicht te lezen. Marlise keek zijn richting niet uit, haar hand klemde zich om die van haar echtgenoot. Ninian, haar dochter keek Robin een moment aan en ging toen opzettelijk aan de andere kant lopen, zodat ze hem niet van dichtbij moest passeren. Marlise zag dat Clara de man in het zwarte uniform een moment aankeek, en ze zag ook dat Robin haast onmerkbaar glimlachte.

Het meisje wendde zich af, maar Marlise zag de kleur vanuit haar hals omhoog kruipen. Clara was vroeger al van Robin gecharmeerd geweest. Marlise nam echter aan dat de jongeman nu taboe voor het meisje was, vanwege zijn openlijke sympathie voor de Duitsers.

'Stille Barend' liep vlak achter haar. Hij was al oud hij liep met gebogen hoofd. Misschien zag hij de jongeman in het zwarte uniform niet. Ze hoorde de oude man op de grond spuwen, maar ze wist niet dat Barends letterlijke afschuw, precies op de glimmend gepoetste laars van Robin terecht kwam. Ze zag ook niet dat de laars van Robin op hetzelfde moment uitschoot. Het was Maarten die Barend voor een val behoedde door hem snel bij de schouders te grijpen.

„Smerige fascist,” siste Ninian tussen haar tanden. Robins ogen flikkerde en zijn zwijgen was angstaanjagender dan woorden. Zijn laars tikte op de grond of hij ongeduldig was om iets belangrijks te gaan doen. Ninian had onbewust Maartens hand gegrepen. Ze was geschrokken van de onheilspellende blik in Robins ogen. Vanaf het begin dat hij hier woonde, was ze bang voor hem geweest. 'Hij is gevaarlijk' had Barend eens gezegd. Ondanks dat de oude man al jaren alleen in het bos woonde, had hij veel mensenkennis.

Ninian was blij dat ze niet meer thuis woonde, zodat de kans niet bestond dat ze haar broer regelmatig ontmoette. Sinds die dag, twee jaar geleden toen ze Robin de waarheid in het gezicht had geslingerd, en hij haar een blauw oog had geslagen, had ze hem niet meer van dichtbij gezien.

Ze had er ook geen enkele behoefte aan, al waren zij tweeën dan ook kinderen van dezelfde moeder.

Nadat het groepje in de consistorie een kop koffie had gedronken, liepen ze gezamenlijk naar huis. Onderweg kwamen ze mensen tegen die hen staande hielden en condoleerden. Ieder kende elkaar hier, dacht Ninian. Daarom was het best vreemd dat haar moeders geheim zo zorgvuldig bewaard was gebleven, althans het feit dat Robin haar broer was. Het gerucht was indertijd verspreid dat één van de tweeling was overleden en niemand had reden aan de waarheid daarvan te twijfelen. In die tijd gebeurde het nog regelmatig dat kinderen bij de geboorte overleden, en het risico was bij een tweeling nog groter. Alleen de arts was indertijd op de hoogte geweest, maar hij had nooit iets gezegd. Misschien had hij zich schuldig gevoeld, omdat hij Evaline had geloofd, die beweerde dat Marlise haar kind had verkocht. Ach ja, in die tijd waren de rijken nog oppermachtig. Eenmaal thuis begon Marlise met het klaarmaken van de maaltijd. Ninian en Maarten moesten diezelfde dag nog vertrekken. In de keuken kwamen eindelijk de tranen.

Ewout die haar was gevolgd legde zijn arm om haar heen. „Huil nu maar. Je was zo flink.”

„Dat was geen flinkheid, het leek wel of ik innerlijk was bevroren. Ik heb het gevoel dat ik er niet echt bij was. Morgen ga ik terug met bloemen.”

„Dat moet je zeker doen. Je kunt dan in je eentje afscheid nemen.”

Dat afscheid was eigenlijk al enkele jaren eerder begonnen, dacht Marlise verdrietig. Dan zei ze: „Dat hij zich daar liet zien... Robin.” „Hij had daar niets te maken. Maar hij wordt tegenwoordig op meer plaatsen gesignaleerd waar hij niet thuishoort.”

„Hij hoort eigenlijk nergens thuis,” antwoordde Marlise zacht.

„Hij geniet van de macht die het uniform hem geeft,” meende Ewout.

„Niemand durft tegen hem in te gaan of hem weg te sturen. Hij staat onder bescherming van de Duitsers. Nu de oorlog twee jaar aan de gang is, weet iedereen inmiddels dat er niet kinderachtig wordt omgesprongen met mensen die de bezetter de voet dwars zetten. Wat dat aangaat mag Barend wel oppassen. Hij laat zo duidelijk zijn afkeer blijken.”

Marlise knikte. „Er is zoveel waar we zorgen om hebben. Misschien is dat wel één van de redenen dat ik nauwelijks aan verdriet om Marthe toekom.”

„Het verdriet was er al twee jaar,” zei Ewout, doelend op de geestelijke achteruitgang van Marthe.

Marlise zuchtte. „Ik was vaak ongeduldig met haar. Ik had Ninian moeten zeggen haar wat vaker op te zoeken.”

„Dat zou niet veel hebben geholpen. Ninian laat zich weinig zeggen.”

Ewout nam de pan soep van haar over.

Dankbaar bedacht hij dat er in deze streek nog van alles voldoende was. Aardappelen, groenten en melk, daarvoor konden ze bij boeren in de omgeving terecht. Wel hadden ze de afgelopen winter zuinig moeten omspringen met brandstof. Het had enkele maanden flink gevoren. De gedachte dat Hitler met zijn legers in Rusland ook zat ingevoren, had enige troost gegeven.

Ieder leefde op nu het weer voorjaar was. Men sprak elkaar moed in door te zeggen dat de bezetting vast niet nog een winter zou duren. Even later zaten ze aan tafel en aten zwijgend hun soep. Het was Maarten die tot Barend zei: „Ik begrijp waarom je zo deed, maar je zou voorzichtiger moeten zijn.”

Barend at zwijgend door en even leek het erop dat hij helemaal niet zou antwoorden. Dan legde hij zijn lepel neer en keek Maarten aan. Rustig zei hij: „Op mijn leeftijd leef je liever eerlijk dan voorzichtig.”

„Ik denk soms dat jullie hier een beetje buiten de werkelijkheid leven. In Amsterdam zou je voor dergelijk gedrag al zijn opgepakt. Het leven is gevaarlijk geworden.” Er was een bezorgde klank in Maartens stem.

„Ik hoop niet dat jij laf bent.” Het was Ninian die deze scherpe opmerking liet horen.

Maarten keek haar aan, zijn bruine ogen donker van boosheid. „Dat hoop ik ook niet. Ik waarschuw jou voor roekeloosheid. We hebben namelijk niets aan dode helden.”

Even kruisten hun blikken elkaar. Ninian was de eerste die zich afwendde.

Marlise keek van de een naar de ander, ze voelde haar hart in haar keel bonzen. Een moment waren haar gedachten bij Marthe geweest, even had ze gedacht aan vroeger, maar nu vloog de angst om Ninian haar aan.

Roekeloos? Wat bedoelde Maarten? O, ze zag Ninian er zonder meer voor aan dat zij het gevaar opzocht. Daarnaast waren er voor mooie meisjes, zoals haar dochter, talloze mogelijkheden om in de problemen te komen. Ze durfde daar echter niet meer over te beginnen. Een keer was ze begonnen met waarschuwingen en toen had Ninian koeltjes geantwoord, dat ze niet zo naïef was als haar moeder indertijd was geweest. In zekere zin had ze gelijk. Meisjes waren tegenwoordig beter op de hoogte dan zichzelf vroeger. Zij was er bijvoorbeeld van overtuigd geweest, dat je na zoiets afschuwelijks als een verkrachting, niet zwanger kon raken.

Toch nam ze haar dochter nog even apart voor ze vertrokken. „Je doet toch geen gevaarlijke dingen?”

„Het leven is vol gevaren mam,” antwoordde het meisje luchtig. Toen ze de verontruste blik van haar moeder opving, legde ze een arm om haar heen.

„Mam, ik haat die vrijheidsberoving. Ik wil de bezetters zoveel mogelijk dwarszitten. Ik voel me daartoe dubbel verplicht als ik hem... Robin zie. Maar ik ben heus voorzichtig. Weet je waarom? Ik wil de bevrijding meemaken. Ik wil verliefd worden en trouwen. Jullie zijn namelijk best een goed voorbeeld.” Ze kuste haar moeder op de wang. Even later vertrok ze met Maarten op één fiets naar het station. Het was het enige rijwiel waar nog banden omheen zaten. Ewout zou de fiets de volgende dag bij de stationschef ophalen, in ruil voor een zakje aardappelen. Tijdens het fietstochtje werd er niet veel gezegd. In de trein zaten ze tegenover elkaar en hadden vooralsnog een coupé samen.

„Ik zou willen dat je in het vervolg je toespelingen voor je hield,” waren Ninians eerste bitse woorden. „Je mag dan van gedachten zijn dat ze thuis niet weten wat er gaande is, zo naïef als jij denkt, zijn ze niet.”

„Ik wens niet te worden uitgemaakt voor laf,” antwoordde Maarten koel.

„Ik mag dan geen verboden lectuur rondbrengen, maar dat wil niet zeggen dat ik me overal aan onttrek.”

„Stil maar, wind je niet op. Het leven in een ziekenhuis lijkt me tamelijk veilig, maar ik kan het mis hebben.”

Maarten bleef haar aankijken en zij was weer de eerste die zich afwendde. Waarom kreeg ze de laatste tijd toch altijd woorden met Maarten, en dat

terwijl ze vroeger zo goed met hem overweg kon.

„Misschien kunnen we samenwerken,” zei Maarten toen tot haar verrassing. Toen ze hem weer aankeek was er een zachte blik in haar ogen. „Misschien wel.”

„Wij vertrouwen elkaar toch?” voegde hij eraan toe.

Ze knikte. „Volledig.”

„Ik heb het idee dat we dubbel voorzichtig moeten zijn nu Robin zich zo duidelijk aan de kant van de vijand heeft geplaatst. Hij haat onze familie.”

„Ik ben niet bang voor hem,” antwoordde Ninian, alweer obstinaat. „Ik weet dat je niet bang bent. Maar een beetje gezonde voorzichtigheid is in deze situatie toch wel gewenst,” zei Maarten rustig.

Ninian leek iets te willen zeggen, maar ze zag er vanaf toen er enkele passagiers bijkwamen. Maarten keek naar haar afgewende profiel en zag het koppige trekje bij haar mond wat hij zo goed kende. Er was een bezorgde blik in zijn ogen. Al zo lang hij zich kon herinneren wilde hij Ninian tegen allerlei gevaren beschermen. Maar ze had het hem zelden toegestaan.

Clara vroeg zich af of het toeval was dat ze Robin tegenkwam toen ze enkele dagen later naar haar werk fietste. Ze wist dat hij vaak door het bos zwierf. In het dorp werd hij door iedereen genegeerd.

Ook hij was op de fiets. Zijn exemplaar was echter heel wat beter dan de hare. Hij stopte vlak voor haar. „Er zijn nog maar weinig mensen die zo'n goede fiets hebben. Is hij van jou?”

„Hij is van ons allemaal,” antwoordde het meisje rustiger dan ze zich voelde. Hij was toch zeker niet bevoegd haar fiets te vorderen. Of wel?

„Als je naar 't station gaat, rijd ik met je mee.” Het klonk of hij niet van plan was een tegenwerping te accepteren.

Toch zei Clara: „Dat heb ik liever niet.”

„Er was een tijd dat je een rondje extra liep om mij te zien.”

Clara kleurde. Ze wist dat hij gelijk had. Voor ze wist dat Robin Ninians broer was, was ze min of meer verliefd op hem geweest. Ze had die gevoelens echter onderdrukt en was hem zoveel mogelijk ontlopen. En nu hij dit uniform droeg wilde ze niets met hem te maken hebben.

„Ik heb liever niet dat iemand mij met jou ziet,” zei ze flink.

Hij legde zijn hand op haar stuur en hield haar zo tegen. „Je moet eens goed luisteren meisje. Ik kan jou en je familie het leven behoorlijk zuur maken, dat weet je, als je even nadenkt.”

„Jij in je eentje?”

„Ik ben niet in mijn eentje. Ik heb een heel volk achter mij.”

„O Robin, doe niet zo belachelijk,” zei ze plotseling ongeduldig.

„Ben jij al net zo kortzichtig en dom als iedereen hier? Zie je niet dat Duitsland de oorlog zal winnen. Niet alleen in dit land, maar in de hele wereld. Je kunt maar beter aan de goede kant staan.” Plotseling veranderde zijn gezichtsuitdrukking en hij glimlachte. „Wanneer kom je weer thuis?”

Zijn stem klonk ineens heel anders, zacht en met een warme klank, en Clara zag weer hoe knap hij eigenlijk was.

„Over een week,” zei ze hulpeloos overgeleverd aan zijn strelende blik.

Hij liet haar stuur los, maar niet voor hij haar een lichte kus op de wang had gegeven.

Clara stapte op en hij bleef haar nakijken. Het rammelen van de fiets was nog te horen toen ze al om de bocht van de weg was verdwenen. Robins gezicht had opnieuw de hooghartige trek. Zo'n meisje, zo'n doorgewoon kind, die het waagde te zeggen dat ze liever niet met hem werd gezien.

Ze zou sneller van gedachten veranderen dan ze zelf wist.

Marlise en Ewout zaten die avond in de kamer en praatten over hun kinderen. Over Maarten die in het ziekenhuis werkte en daarnaast zijn studie afmaakte. In theorie was hij eigenlijk klaar, maar hij moest nog een aantal examens afleggen. Waarschijnlijk zou dat pas na de oorlog kunnen.

Hoewel er veel mannen en jongens naar Duitsland werden getransporteerd, verwachtte Maarten niet dat ze hem daarvoor zouden uitkiezen.

Ninian werkte op een notariskantoor en praatte heel weinig over haar werk.

„Ze zal toch niet in het verzet zitten?” vroeg Marlise zich bezorgd af. „Een meisje? Dat lijkt me nogal onwaarschijnlijk. Maar het werk bevredigt haar niet, dat is wel duidelijk. Na de oorlog moet ze naar iets anders uitkijken. Het kan toch niet zo lang meer duren.”

Dat zei men steeds. Men zei ook dat ze het hier zo slecht nog niet hadden. Dat was natuurlijk waar, als je alle geruchten moest geloven. In de steden was het allemaal nog veel erger. Ze hielden hun hart vast om hun kinderen die in Amsterdam woonden en werkten. Op het moment dat Ewout zei: „We hebben in feite weinig te klagen,” werd er gebiedend op de deur geklopt.

Marlise wierp een snelle blik naar de ramen. Hoewel ze daar nog wel eens gemakkelijk in waren, nu was alles keurig verduisterd. Ewout was al opgestaan en opende de deur. Zonder te groeten duwde Robin hem opzij en stapte binnen. Marlise schoot rechtop in haar stoel. Haar zoon, Nils, alweer in het gehate zwarte uniform. Hij stond stram bij de tafel en zag er ongenaakbaar en enigszins dreigend uit. Zijn laarzen kraakten bij iedere beweging.

„Ik heb een bevel dat jullie binnen veertien dagen dit huis en het terrein verlaten moeten hebben.”

Ewout werd bleek, maar onderdrukt heftig zei hij: „Kraam geen onzin uit. Van wie is dat bevel? Zeker niet van je vader.”

„Ik heb geen vader. Degene die jij bedoelt is mijn vader niet. Hij heeft hier niets mee te maken. Hoewel ik jullie geen enkele verantwoording schuldig ben, moet je goed weten, dit is mijn beslissing. Ik ben hier namelijk de baas. Ik ben van plan in dit huis te gaan wonen.” „Maar je moeder,” begon Marlise. Ze zweeg toen ze de felle blik in zijn ogen zag.

„Mevrouw, ik heb geen moeder. Nooit gehad en dat weet u drommels goed. Als iemand daarvan op de hoogte is, bent u het wel.”

„Is dit een soort van wraakneming,” vroeg Ewout strak.

Robin keek van de een naar de ander. „Voor een wraakneming heb ik heel iets anders in gedachten. In elk geval, jullie zijn op de hoogte. Ik kom er niet meer op terug. Binnen veertien dagen moet deze woning zijn ontruimd. Mevrouw Berkenhorst staat erop dat u de paarden blijft verzorgen. Zolang het Duitse leger de dieren niet nodig heeft, kunt u dat blijven doen.”

„Zou jij de paarden van je vader aan de Duitsers geven?” vroeg Ewout ontzet.

„Zoals ik al zei, ik heb geen vader. Als men de paarden nodig heeft is dat voor een goede zaak.”

Hij draaide zich op zijn hakken om en trok de deur achter zich dicht. Even later hoorden ze zijn voetstappen wegsterven.

Toen Ewout het spierwitte gezicht van zijn vrouw zag, stond hij op en legde een arm om haar schouders. „Trek het je niet te veel aan. Het lijkt erger dan het is. We kunnen in het huis van Marthe gaan wonen. Het is wat kleiner, maar we zijn toch meestal met z'n tweeën. Ik vind het niet erg om wat verder in het bos te wonen. Ik had toch al moeite om Robin hier steeds tegen te komen.”

„Hij zal ons vernietigen,” fluisterde Marlise.

„Kom, kom, zo'n vaart zal het niet lopen. Ik geef toe dat hij een onaangenaam karakter heeft, maar in z'n eentje begint hij niet zoveel.”

„Het is alles mijn schuld. Als ik indertijd niet...”

„Marlise, houd op. Wij hebben achttien gelukkige jaren samen gehad. Jij bent nergens de schuld van. Die zoon van je deugt niet. Jij had daar weinig aan kunnen veranderen. Het is mogelijk dat hij zich anders had ontwikkeld als jij hem had opgevoed, en van hem had gehouden. Maar dat wil niet zeggen dat hij minder vervelende eigenschappen had gehad. Hij is zo geboren. Ik ben er namelijk van overtuigd dat ook Evaline hem veel liefde heeft gegeven. Die jongen zit vol wrok en haatgevoelens.”

Marlise antwoordde niet. Ze wist nu wel zeker dat het verleden nooit zijn greep op haar zou verliezen.

Robin liep met afgemeten stappen de weg terug. Hoewel het aardedonker was, aarzelde hij geen enkele keer. Hij had hier al zo vaak rondgelopen, dat hij blindelings de weg kon vinden. Marlise en Ewout hadden zich beheerst gedragen, maar hij wist wel zeker dat ze bang waren geweest.

Toch begon het gevoel van voldoening daarover alweer weg te ebben. Dergelijke zaken gaven hem altijd maar een ogenblik van triomf. Een schichtige blik, mensen die op straat van hem wegkeken. Een kelner in een restaurant die hem haastig bediende, of mensen in een winkel die hem lieten voorgaan. Het gaf een gevoel van macht. Daar tegenover stonden veel andere dingen. Mensen die opzij gingen omdat ze hem uit afschuw niet wilden aanraken. Kinderen die hem nariepen. Barend die opzettelijk op zijn

laarzen spuwde. Kortom, men wilde niets met hem te maken hebben. Hij hoorde nergens bij. En dat was niet sinds hij dit uniform droeg, het was altijd zo geweest. Juist door het dragen van deze kleding, was hij iemand. Hoorde hij bij een groep mensen die hetzelfde dachten als hij. Doordat hij rijk was, was hij in die bepaalde groep belangrijk. Er was sprake van dat men in deze omgeving soldaten zou stationeren. Hij had onmiddellijk zijn landgoed aangeboden. Natuurlijk zou mevrouw dat niet prettig vinden.

Zijn mond vertrok. Evaline kon het accepteren of vertrekken. Hij had helemaal niets met haar te maken. Enige jaren geleden had ze met schriftelijke toestemming van haar echtgenoot de buitenplaats op zijn naam laten zetten. Dus in feite kon hij doen waar hij zin in had. Hij had geen relatie met die mevrouw op de Leliënhof.

Toen hij via de brede voordeur naar binnenging kwam Evaline juist de hall in. Waarschijnlijk had ze hem horen aankomen. Het irriteerde hem, want hij voelde zich door haar gecontroleerd. Hij wilde haar zonder een woord passeren, maar ze stond hem in de weg.

„Wat is er?” vroeg hij kortaf.

„Waarom ben je zo laat? Jij moest toch zeker weten dat het niet is toegestaan zo laat buiten te zijn.”

„Dat geldt niet voor mij. Hoewel je er niets mee te maken hebt zal ik je zeggen waar ik ben geweest. In de portierswoning.”

Haar hand ging naar haar keel. „Wat moest je daar?”

„Ik heb hen gezegd dat ze daar binnen twee weken weg moeten zijn.”

„Waarom? Die mensen doen niemand kwaad. Je vader zal dit niet goedkeuren.”

Hij keek haar aan en ze deed een stap terug voor de woede in zijn ogen.

„Wil jij die vent, die jouw echtgenoot is, nooit meer zo noemen! Hij is namelijk niemands vader, hij is alleen niemands vriendje.”

„Matig je toon een beetje.”

„Mijn toon moet je maar aan mij overlaten. Nogmaals mevrouw, als bepaalde regelingen jou niet aanstaan, hoef je hier niet te blijven.”

Evaline keerde zich zwijgend om en liep de trap op.

Robin mikte zijn pet op de ronde tafel en begon zijn laarzen uit te trekken. Zijn handen beefden. Hij wist niet of het van woede was of van frustratie. Het overkwam hem iedere keer als Evaline, of iemand anders, het over zijn vader of moeder had. Evaline had een keer gevraagd: „Waarom ben je niet dankbaar dat je bent opgegroeid in een veel beter milieu dan waar je in feite vandaan komt.”

Hij was echter niemand dankbaar, want hoe je het ook bekeek, hij was voor geld verkocht. Evaline had hem gekocht omdat ze een zoon wilde voor haar echtgenoot. Het ironische van het geval was echter dat die echtgenoot absoluut niet op een kind zat te wachten. Oscar had zich nauwelijks met hem bemoeid, hij had hem zelfs willen teruggeven aan zijn moeder. En dat mens had hem ook niet meer willen hebben. Al met al, was het wel genoeg om de personen die op een dergelijke manier over zijn leven hadden beschikt te haten, en hen alle kwaads van de wereld toe te wensen.